

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Forma a tvar v oděvním designu

Mgr.art. Zuzana Veselá

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

hledání nové výtvarné formy

Současná móda je zjednodušeně řečeno, módou otevřenou. Stala se, extrémně rychle měnícím se heterogenním systémem, kterého se může zúčastnit více lidí, než kdy předtím. Návrhář může inspiraci čerpat opravdu ze všeho, od umění v galeriích, přírody až k architektuře.

Při navrhování oděvů hledáme nový vzhled oděvu. Se setkáváme s tvorbou oděvů jako oděvní kompozice. Oděvní kompozice je volné výtvarné vyjádření oděvů na lidské tělo v lidské proporcí. Tvar, silueta nebo také forma oděvu je základní výtvarný vyjadřovací prostředek pro oděvního návrháře. Návrhář nejprve tvoří na zadané téma přípravné studijní kresby podle reálných předmětů. Ověřuje si tak znalost objektu. Přes materiálové zkoušky, návrhář hledá výtvarné vyjádření v materiálu. Výsledná silueta, forma a estetická hodnota oděvů je tak odvozena od přípravných kresebných a materiálových studií.

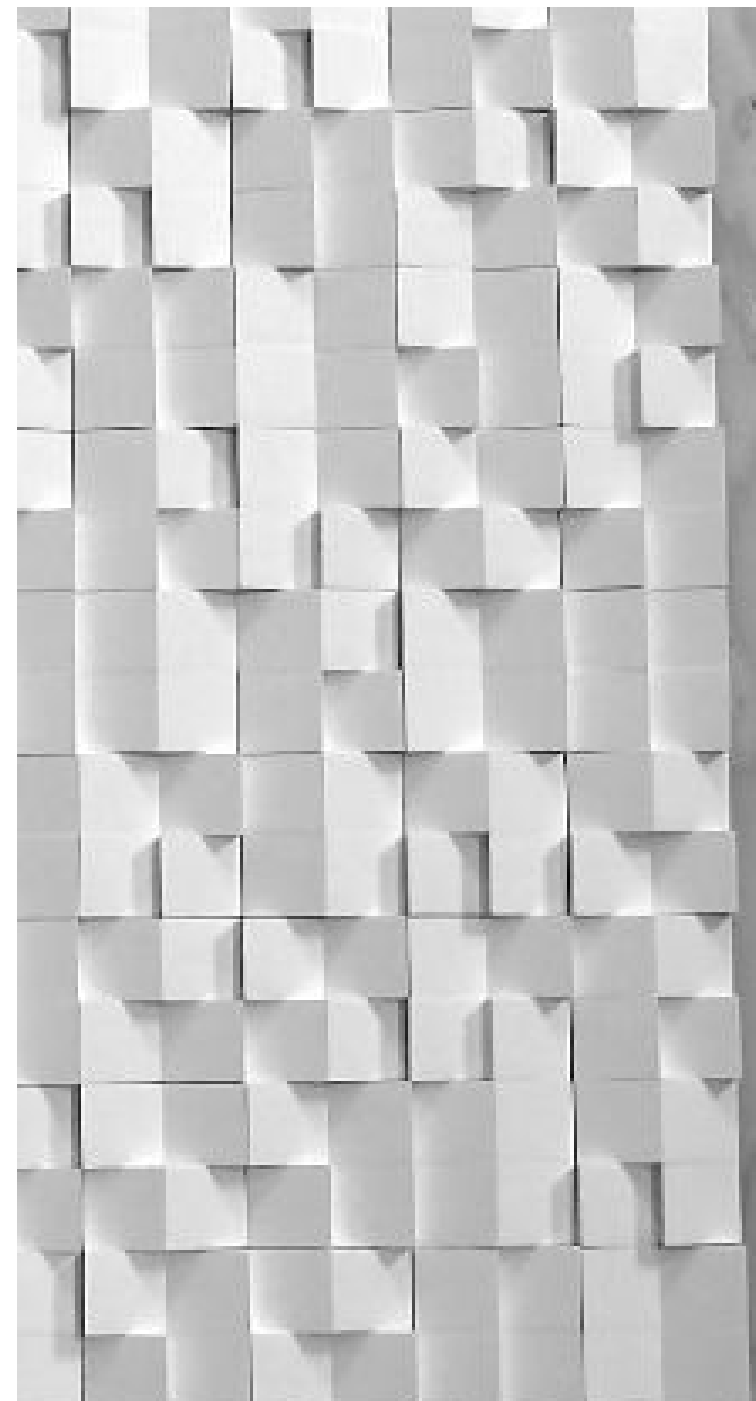
Tvar oděvu vychází z nákresů nebo z prostorových studií v pomocném materiálu nebo papíru.

- a) hledání nového vzhledu / formy skrze struktury - vzorky
- b) modelování na krejčovské figuríně - aranžování – draping
- c) navrhování oděvů přes studijní kresby

tvorba struktury

Struktura (z latinského *struere*, skládat, sestavovat, budovat, pořádat) označuje způsob složení, vnitřního uspořádání nějakého objektu, zejména pokud vykazuje nějaké pravidelnosti a zákonitosti. Je to souhrn vztahů mezi prvky nějakého seskupení. Mnohdy se chápe také jako účelné uspořádání prvků, částí, dílů nebo složek nějakého celku podle jednotícího principu či plánu. Studium struktur obrací pozornost k detailnímu zkoumání pozorovatelných vztahů, poměrů a souvislostí.

Textilní struktury nebo struktury z netextilního materiálu tvoří jeden ze základů principů výtvarného zpracování oděvů. Vyjadřujeme jimi výtvarný záměr, jelikož materiál vnímáme opticky i hapticky. Textilní struktury je možno zhotovovat mnoha způsoby. vrstvení materiálů / ruční šití podle intuice nebo šití podle vybrané techniky / zpracování materiálu na šicím stroji / žehlení & skládání stahování & řasení / protkávání nebo vázání / transformace materiálu destrukcí “grasshopper” struktury - počítačem tvořené matematicky definované struktury volná hra s materiálem struktury sestavené z jednotlivých prvků a částí

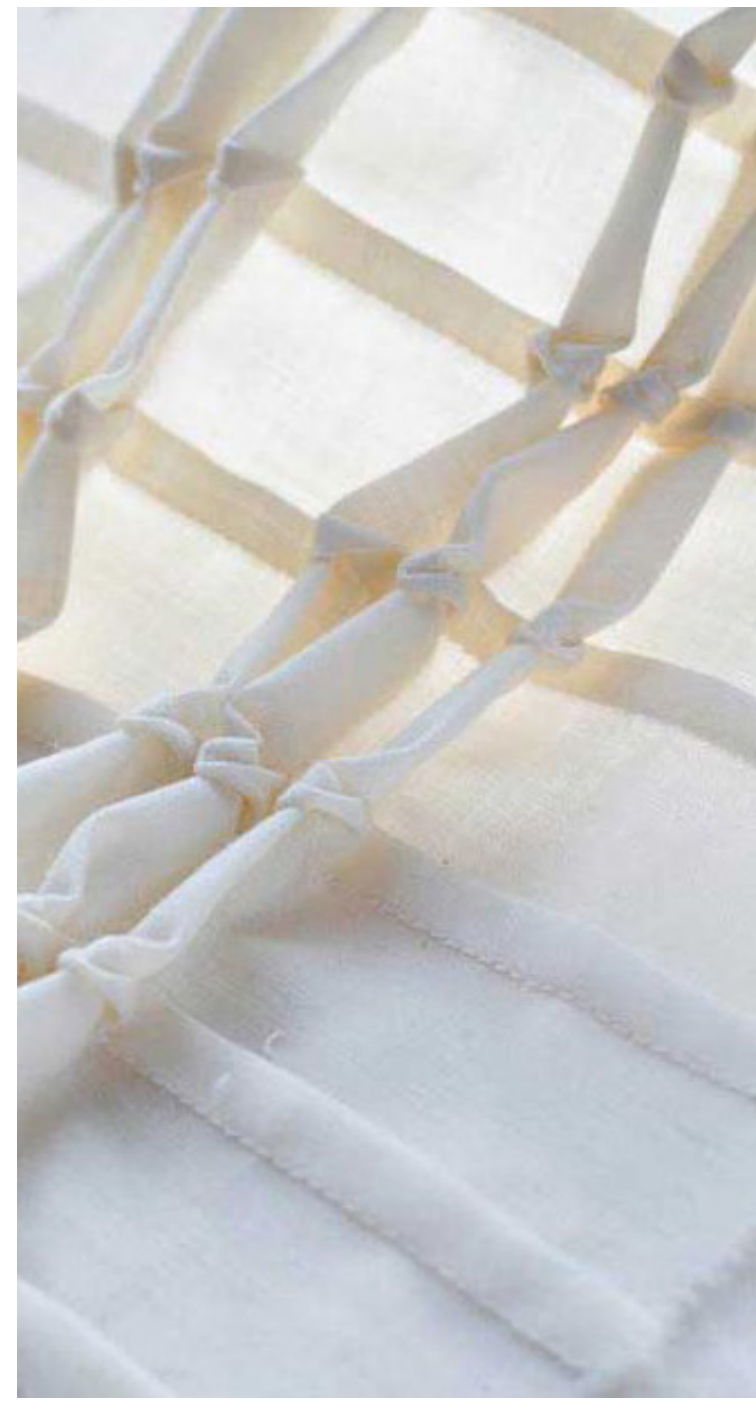
Hra s papírem. Díky odlišným vlastnostem papíru od textilu vznikají jiné struktury, které se následně mohou převést do textilního materiálu. Je důležité dbát na výběr vhodné plošné textílie. Papír může nahradit textil v první fázi výtvarné hry.

Struktury realizované pomocí vrstvení a skládání jsou tvarované do prostoru. Vrstvy tvoří reliéf, který může dát oděvu výsledný charakter. Textilní reliéf je ozdobné dílo vystupující z plochy do prostoru.

Struktury tvořené textilními technikami - tkaním, pletením nebo imitací těchto technik.

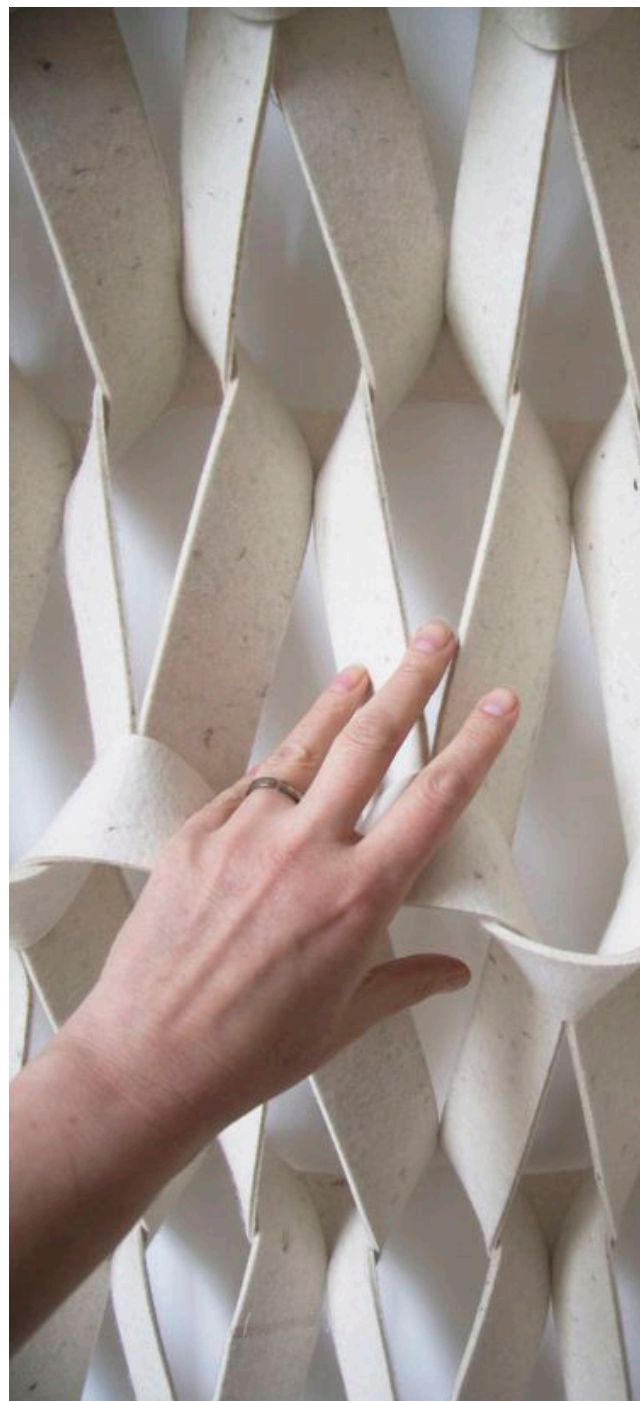
Struktury vycházející z manipulace textilního materiálu do reliéfů, které jsou fixované prošitím. Inspirací vzorování je možné použít i formy lidového nebo tradičního zpracování textilu. Skládání - žehlení - prošití, operace opakující se do raportovaného vzorování.

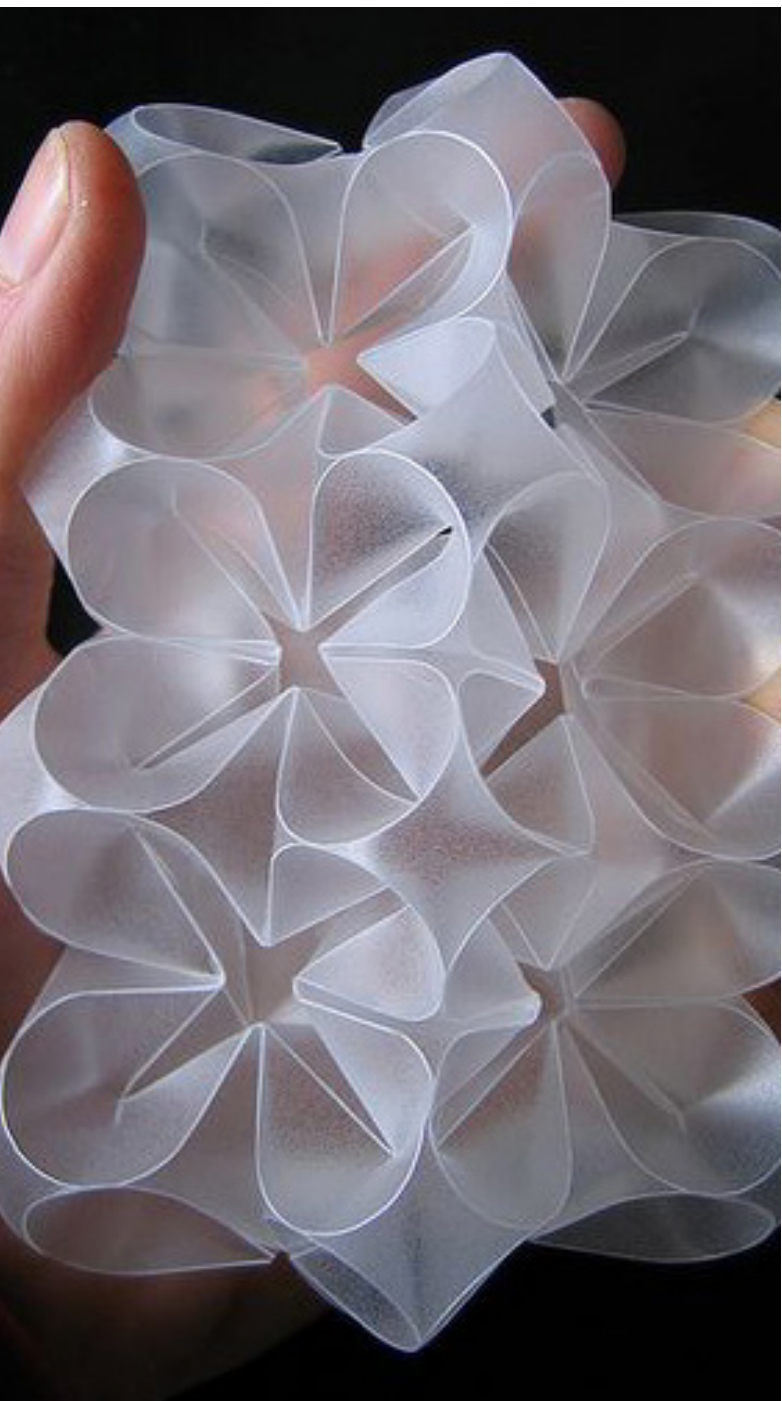
Autorsky zpracovaný textil do abstraktních struktur, vzniká kombinací mnoha způsobů zpracování.

Výtvarné řešení textilního materiálu můžeme formovat degradací nebo jinými destruktivními zásahy do plošného tvaru textilie.
Řezání - trhání - děrování - páření

Užití velkých forem, prvků nebo komponentů pro stavbu nové struktury. Vznikají množením, vrstvením, řazením. Efektní velké formy.

Struktury vycházející z počítačových matematických výpočtů aplikované do textilu. Tyto grasshopperové struktury jsou snadno reprodukovatelní, jelikož známe přesně jak tuto strukturu opakovat. Ukázky struktur aplikovaných na různé materiály.

aranžování na figuríně

Aranžovaný oděv je oděv, který je zejména vyroben z celého kusu materiálu nebo z minimálního počtu dílů, jednotlivé díly nejsou odstřiženy jako v oděvu konstruovaném ze stříhových šablon. Materiál je tvarován návrhářem na krejčovskou figurínu nebo přímo lidské tělo pomocí špendlíků, spon nebo struh, pásů, drží také vázání, nebo třením a přirozeně i gravitací. Aranžované oděvy mohou být jednodílné přehozy. Postup tvorby aranžovaného oděvu zaznamenáváme fotograficky nebo kresebně.

oděv uvnitř i vně
hledání prostoru
abstraktní tvarování
hra s materiálem
oděv jako socha tvoří umělecké dílo
nereprodukovatelný oděv do průmyslové výroby

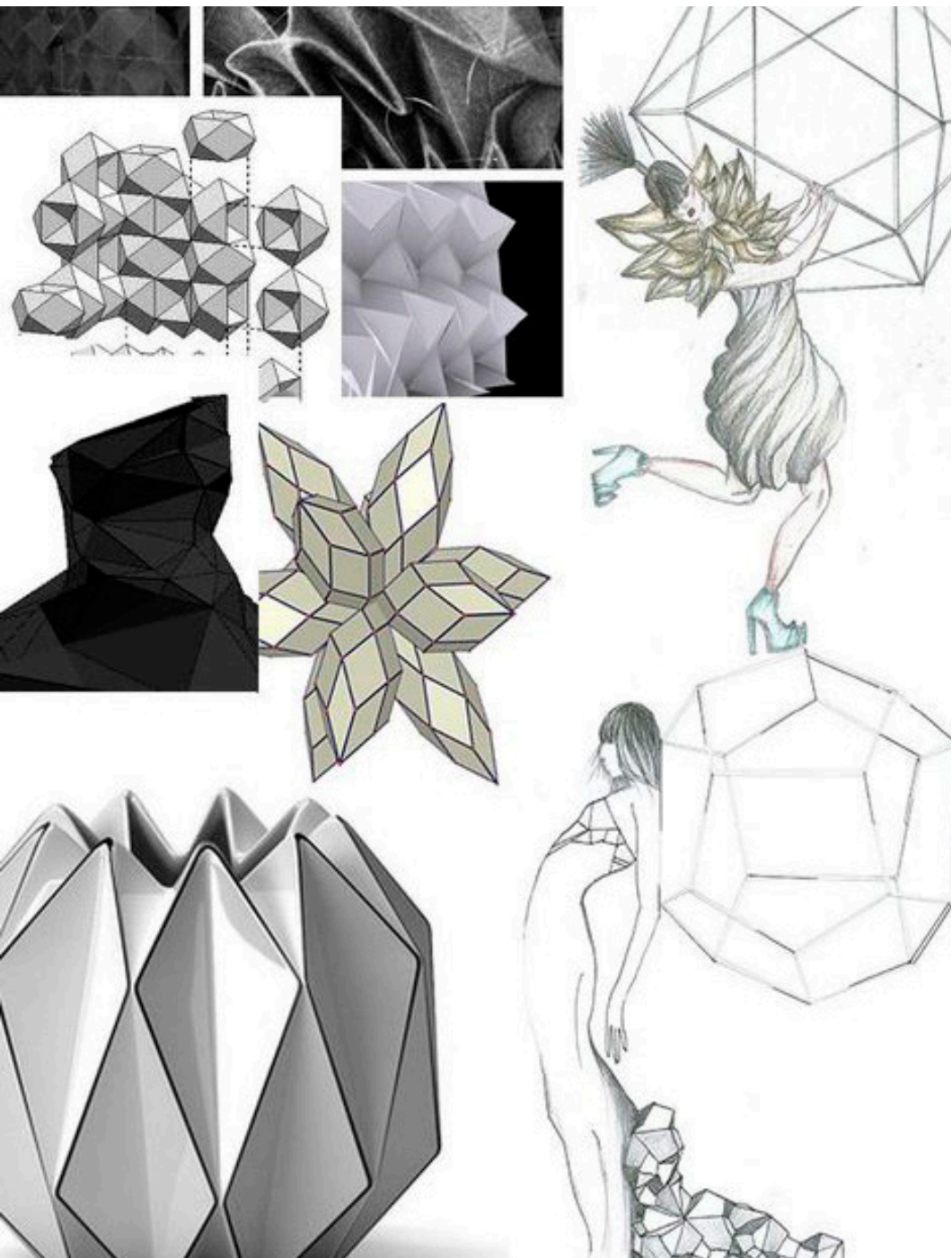

přípravná studijní kresba

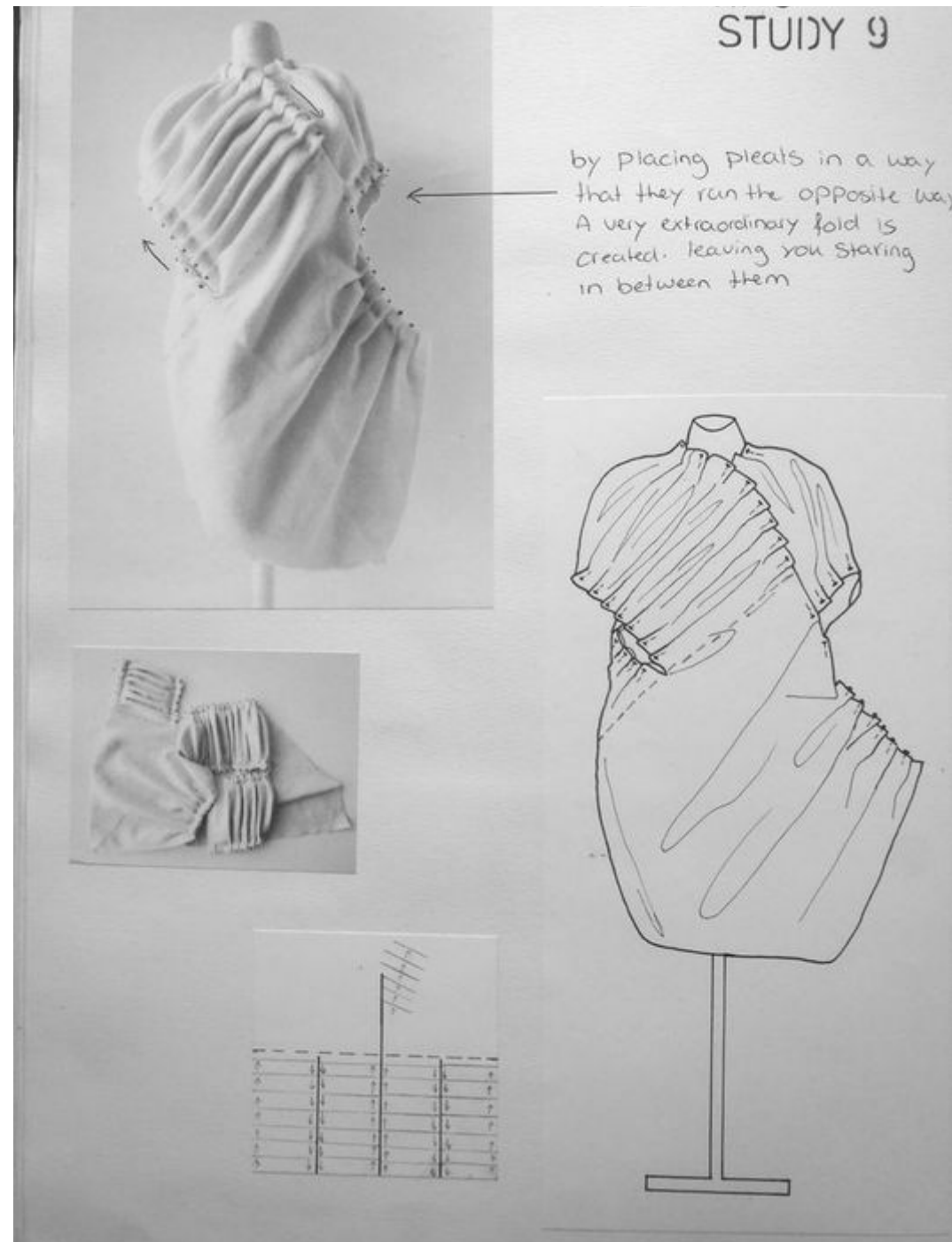
Kresba je jeden z nejstarších výtvarných projevů člověka. Kresba používá jako výrazový prostředek lineární stopu (tužky, pastelky, voskové tužky, pastely, voskové pastely, křídly, rudky, uhly, pera nebo tuš). Kresbou návrhář zaznamenává základní tvar, detaily a charakter vybraného předmětu. Studijní přípravná kresba má dopomoci návrhářovi lépe poznat vybrané téma. Kresby a celý proces poznávání je zachycen v pracovním deníku - skicáři.

Návrhář do pracovního deníku zaznamenává veškeré inspirace pro vybrané téma. Výtvarné projevy záznamů jsou různorodé, návrhář volí vždy nejvhodnější způsob.

kresba
malba
koláž
fotografie

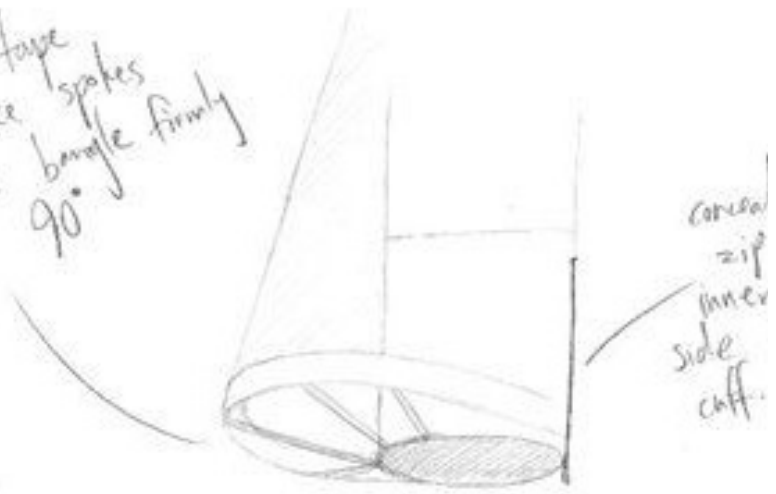

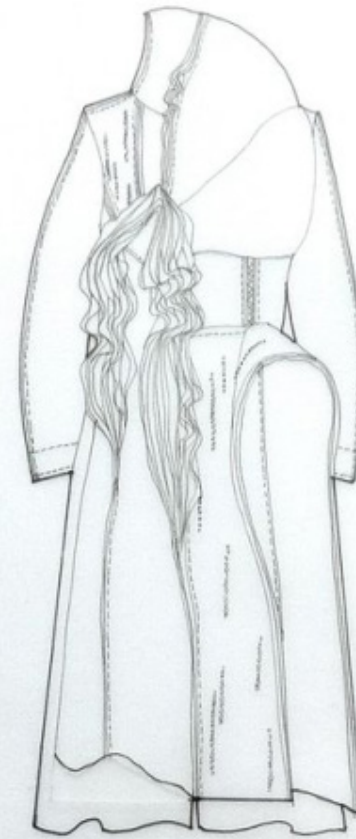
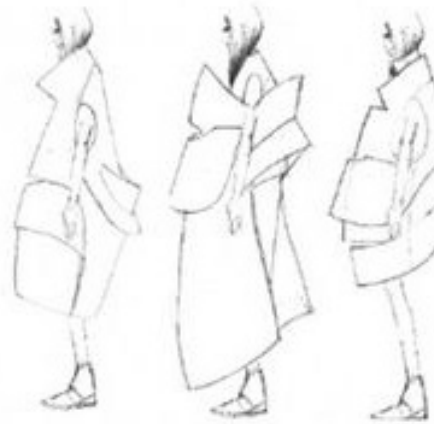
Záznam z pracovního deníku návrháře.

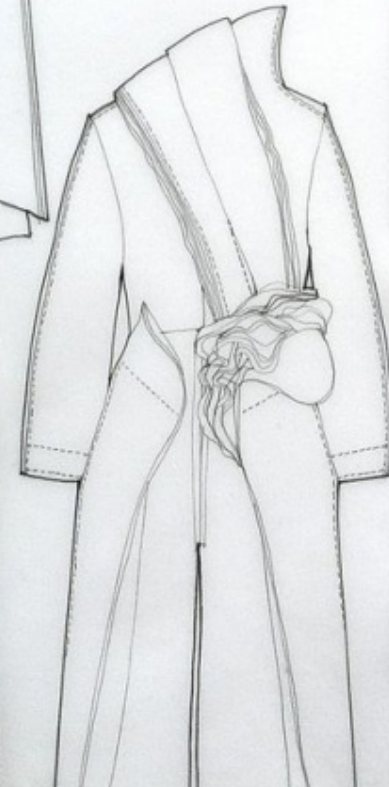
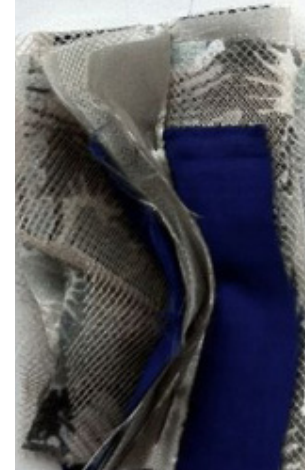
Aplikace struktury do oděvu zachycena kresbou.

Cotton tape
out like spokes
to hold bangle firmly
out at 90°

look One
- coat.

Skici siluety

Návrhářské kresby s propracovanými detaily v oděvěch.

základní silueta

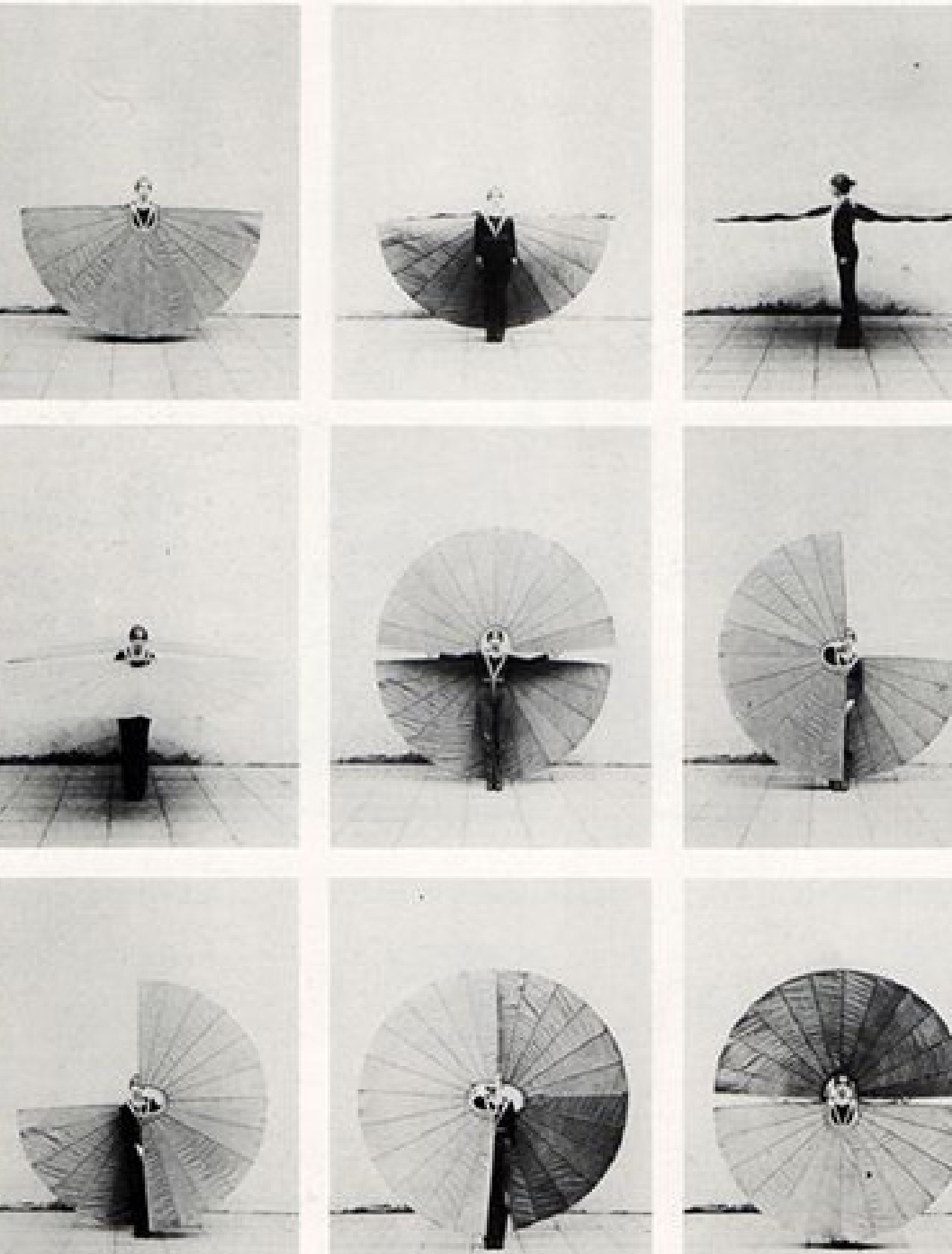
Silueta je obraz osoby nebo objektu a má daný tvar. Tvoří základní dojem z oděvu, určuje tak charakter celé kolekce.

Tvář vidíme dokonce i předtím, než poznáme vlastnosti oděvů skrze detaily, tkaninu nebo strukturu oděvu.

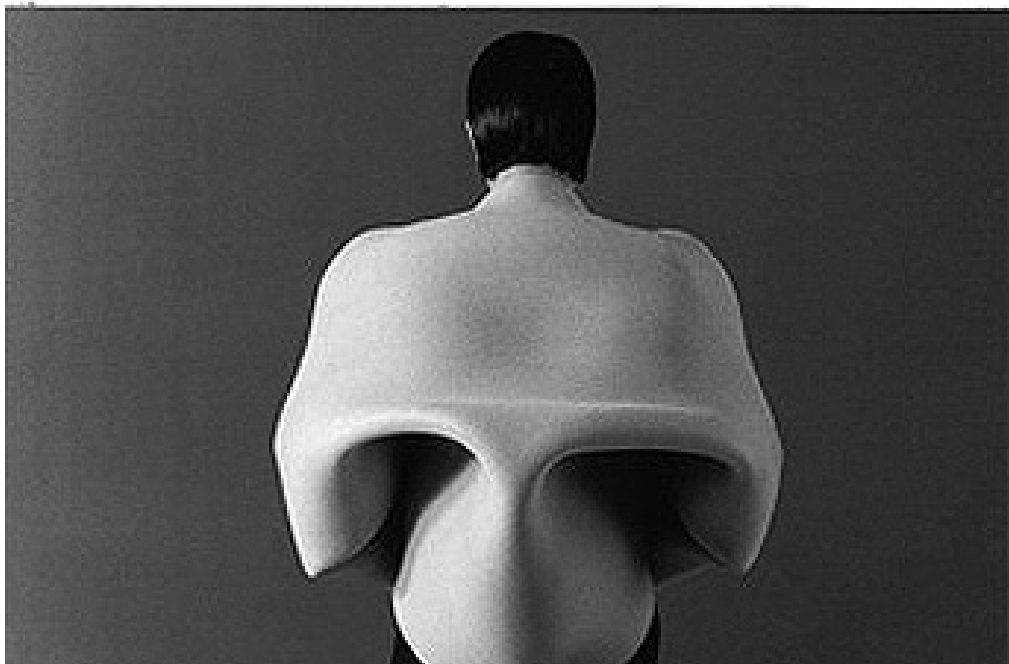
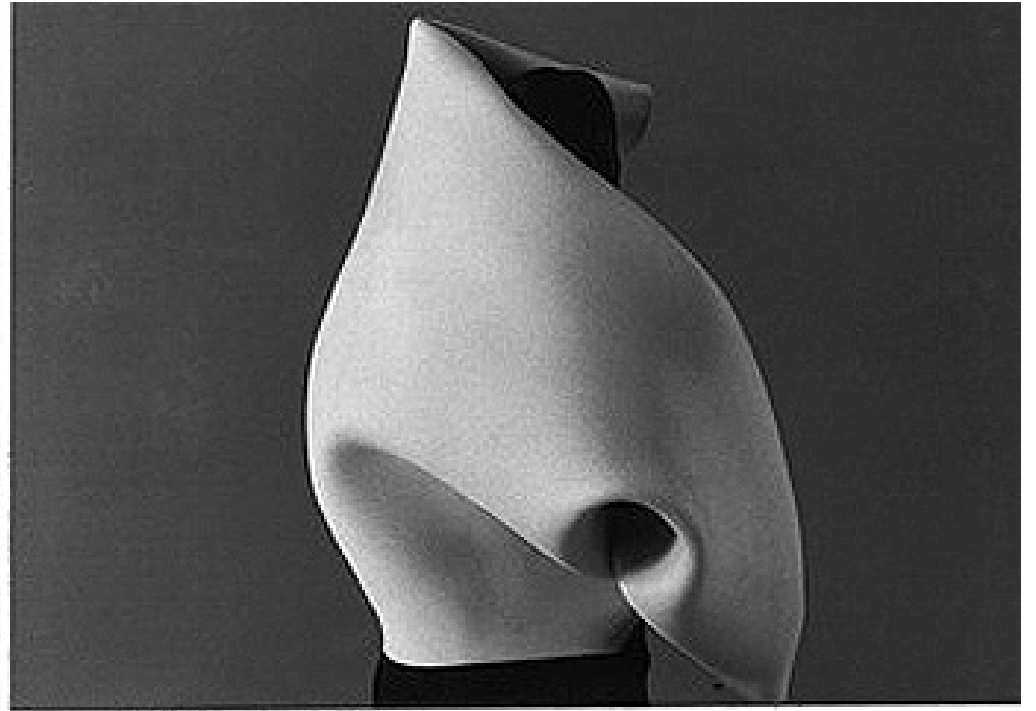
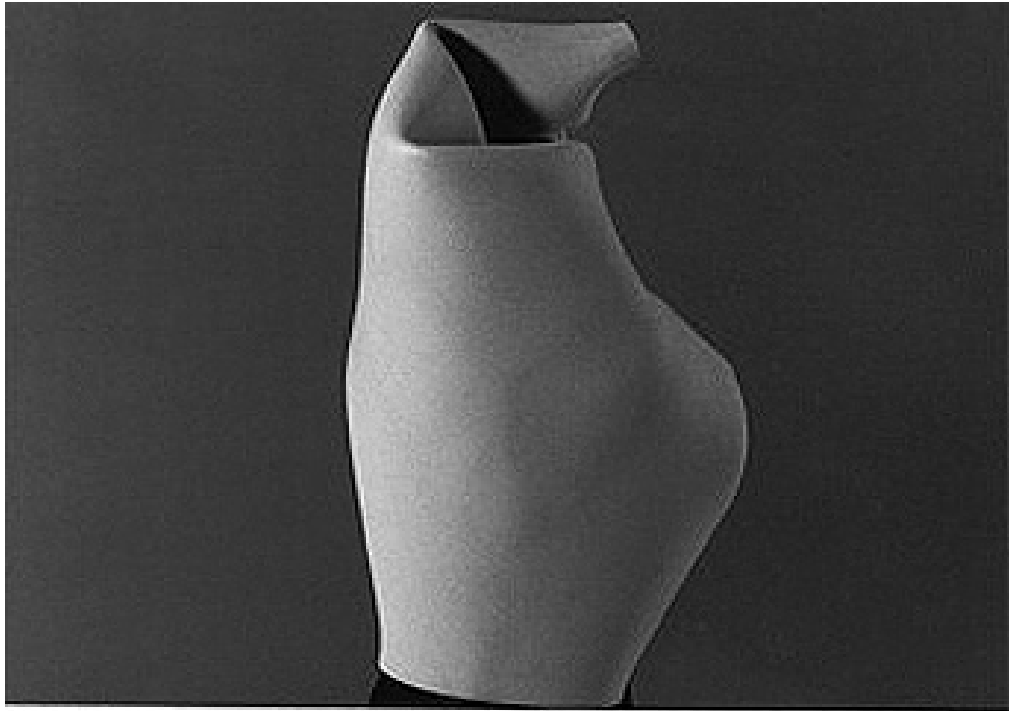
Tvorba siluety je zásadní pro základní fáze v procesu navrhování. Při navrhování se určuje, které části těla budou zdůrazněny a jiné popřeny .

oděvní silueta má historický vývoj

hra s proporcí a tělesnou linií
lidské tělo je tvarováno oděvem do nové siluety

Tvar oděvu může vycházet například z geometrických obrazců, pohybu plošného materiálu v prostoru nebo na lidském těle.

Materiál a pohyb
Flexibilita lidského těla dovoluje tvarovat materiál do nových forem.

Möbius Dress 2005 - Nekonečný pruh materiálu je ovinut okolo těla. Tělo je osou oděvu.

Velké formy oděvu mající čisté linie a střídme siluety.

silueta s kontrastem

Navrhování kontrastů řešíme protiklady v oděvu, upravují se obecně srozumitelné vztahy. Kontrast je důležitý, protože podstata jakékoli věci je definována její hodnotou, vlastnostmi nebo kvalitou ve vztahu k něčemu jinému.

strohost x bohatost
asymetrie x symetrie
hladkost x struktura
plocha x objem
pevný x splývavý

rafinovaná kompozice
sošná estetika
nekonvenční konstrukce oděvů
dynamika

Plocha x objem

Kontrast linií

Kontrast materiálů

Malé x velké

Neprůhledné x transparentní

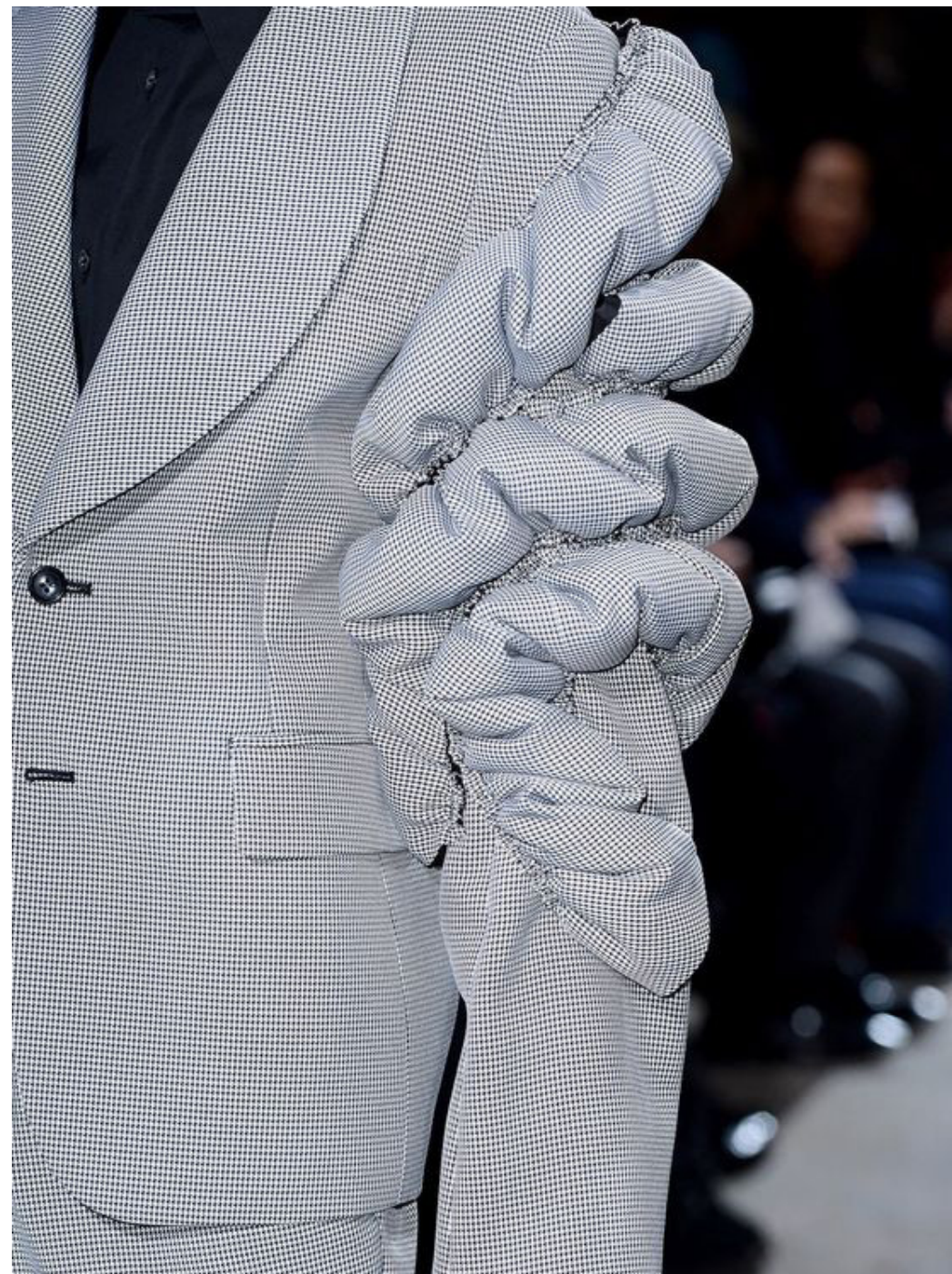

Plocha x díry

tvar se strukturou

Vypracované přípravné materiálové zkoušky struktur aplikuje návrhář do oděvů v různorodou formou. Struktura se v oděvu stává zdobným prvkem. Návrhář svou cílenou činností určuje proporci struktury nebo řazení.

- 1) struktura jako jeden prvek je detailem v oděvu
- 2) struktura v opakující se formě je raportem v oděvu

Dekorování strukturou bez opakovaného vzorování - detail na oděvu

Struktury v opakovaném řazení v oděvu - raport

Oděv dekorovaný strukturou s výrazným výtvarným pojetím

objem a silueta

Základní a přirozenou vlastností plošných textilních materiálů je přirozená splývavost, která závisí na váze, tloušťce, průhlednosti nebo elasticitě materiálu. Pro získání určitého požadovaného vzhledu je nutné navrhnout do oděvu podporu prostřednictvím jiných materiálů a technik. Návrhář svou výtvarnou činností může doplnit nebo deformovat tvar lidského těla pomocí tvarování oděvu chytrého a to chytrým stříhovým řešením nebo vnitřním vycpáním, výplněmi.

Lidské tělo má objem, který návrhář mění oděvem.

Nové tvary vznikají výztužemi, vatelíny, vycpávkami nebo jinými pomocnými výplňkovými materiály.

oděv objekt

Oděv jako objekt zobrazuje moderní návrhářské trendy, které již nelpí na tradičních metodách.
Forma a struktura oděvů nepostihuje nijak výrazně topologii lidského těla.
Navržené “oděvy – objekty” neobkreslují tvar jedince, ale spíše se setkáváme s “obaly”, kterými je tělo omotáváno.

Když oděv je sochou nebo samostatným výtvarným dílem, může existovat jen sám o sobě bez lidského těla.

Oděv jako objekt se stává drobnou architekturou a návrhář řeší čistě estetickou hodnotu a výtvarnou koncepci.

Iris van Herpen

Iris van Herpen

Viktor & Rolf

Comme des Garçons

Rei Kawakubo

Nelly Agassi

Nelly Agassi

Issey Miyake

zdroje

www.vogue.com
www.vam.ac.uk
www.metmuseum.org

www.irisvanherpen.com
www.issey Miyake.com
www.comme-des-garcons.com
www.noaraviv.com
www.mystudio.us/projects/mobius-dress

Skin + Bones: Parallel Practices in Fashion and Architecture / Brooke Hodge
vydavatel: Thames & Hudson; 2006 / ISBN-10: 050051318X

fotografie archiv kde

Forma a tvar / obrázky zdroje

1. strana 2 - 13 Foto archiv KDE / TUL <http://www.emilyhiller.com/portfolio/sculptural-clothing/>
2. strana 13 <https://indulgy.com/post/9UovjahEq3/experimental-weaving-d-weave-sample-wit>
3. strana 14 https://www.instagram.com/clodin_lee/
4. strana 16 - 18 <https://cz.pinterest.com/pin/539939442802577050/?lp=true>
5. strana 20 <https://cz.pinterest.com/pin/305330049728482025/>
<https://i.pinimg.com/originals/f5/94/17/f594174f83f8a305c142a14e58057feb.jpg>
6. strana 21 a 22 Skin + Bones: Parallel Practices in Fashion and Architecture / Brooke Hodge, vydavatel: Thames & Hudson; 2006 / ISBN-10: 050051318X
7. strana 23 <https://www.yatzer.com/sculptural-imagery-chemical-photography-still-life-cope-arnold/slideshow/12> , <https://socialmixli.tumblr.com/> , <https://1granary.com/central-saint-martins-fashion/graduates/sculpting-mind-yuki-hagino/>
8. strana 25 <https://www.pintower.com/media/285134220130018243> ,
<https://www.pintower.com/media/379920918562152717>
9. strana 26 <https://www.maigidah.com/> , <https://www.msfabulous.com/2015/05/parsons-fashion-show-2015.html> , http://66.media.tumblr.com/tumblr_mb5m5oGSUa1qzgyxho1_1280.jpg
10. strana 28 <https://cz.pinterest.com/pin/319122323580981577/?lp=true> , Móda z dějin odívání 18., 19. a 20. století : sbírka Kyoto Costume Institute, vydavatel: Slovart; 2003 / ISBN: 80-7209-475-0
11. strana 29 <http://knitgrandeur.com/2011/06/elin-johansson.html/> , <https://design-milk.com/3d-printed-jewelry-inspired-polyhedron-geometric-structure/akris-vojd-studios-3d-printed-rings-spring-summer-2016-4/> , <https://aqua-filters.co.uk/>
12. strana 30 <http://www.pikony.com/media/700380179532015509>
<http://www.livingly.com/runway/Paris+Fashion+Week+Fall+2017/Anne+Sofie+Madsen/Details/sFN9krWkrT3>
13. strana 32 <https://www.farfetch.com/cz/#33> <https://www.racked.com/2017/5/1/15509726/met-rei-kawakubo-exhibit-pictures>
14. strana 33 <https://www.racked.com/2017/5/1/15509726/met-rei-kawakubo-exhibit-pictures> ,
<https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2015-ready-to-wear/fendi/slideshow/details>
15. strana 35 <https://cz.pinterest.com/pin/757871443523614698/?lp=true> ,
<https://www.irisvanherpen.com/home>
16. strana 36 <https://www.irisvanherpen.com/home> , <http://www.phxart.org/exhibition/iris-van-herpen> ,
<https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2017-ready-to-wear/comme-des-garcons>
17. strana 37 <https://www.harpersbazaar.com/uk/fashion/shows-trends/g22056090/viktor-and-rolf-autumnwinter-2019-couture-collection/> , <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2017-ready-to-wear/comme-des-garcons> , <https://www.racked.com/2017/5/1/15509726/met-rei-kawakubo-exhibit-pictures>
18. strana 39 – 40 <http://dvirgallery.com/artist/nelly-agassi/>
19. strana 41 Skin + Bones: Parallel Practices in Fashion and Architecture / Brooke Hodge, vydavatel: Thames & Hudson; 2006 / ISBN-10: 050051318X